

Kuortti Mty
Kallionkielentie 110
38590

Vähä-Eskeli Timo ja Anita
Sipsiöntie 107/15
39410 Luhalahti

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA IKAALISTEN LYPSEKARJAPIHATTO (ELÄINSUOJA) -HANKKEESEEN

Hanke ja sijainti

Ikaalisten Luhalahden Leutolan kylään suunnitellaan uutta lypsykarjapihattoa 600 lypsylehmälle ja 100 vasikalle. Vasikoita syntyy vuodessa suurempi määrä. Sonnivasikat lähtevät ternivaiheessa eteenpäin välitykseen ja lehmävasikoita pidetään tilakeskuksessa noin 3 kuukauden ikään saakka, jonka jälkeen ne siirtyvät omistajien omiin tilakeskuksiin kasvatettavaksi. Näissä tilakeskuksissa tapahtuu jatkossa myös hiehojen kasvatusta ja toiminta on erillistä toimintaa tästä lypsykarjapihatto hankkeesta.

Suunniteltavaan tilakeskukseen tulee lypsykarjapihatto, rehukeskus, säilörehusiilot, liete- ja kuivalantala ja vasikkala sekä hakelämpökeskus ja polttoainevarasto. Pihatto on puolikylmä pihatto, jossa on verhoseinät. Alueelle varataan paikka polttoainesäiliölle. Tilakeskus hankkii energian paikalliselta sähköyhtiöltä. Toiminnassa tarvittava vesi on mahdollista ostaa Röyhkön vesiosuuskunnalta. Veden toimittaja on Ikaalisten vesi Oy.

Hanke sijoittuu 7,8 hehtaarin määräalalle Uutela-tilasta (143-420-1-59), joka on Leutolantien ja Luhalahdentie (seututie 276) risteyksessä. Alue on tällä hetkellä metsämaata. Tontin ulkorajoille jätetään suojapuustoa ja alue aidataan.

Hankkeesta vastaavilla on Ikaalisten itäosissa Kyrösjärven pohjoispuolella lannanlevitysalaa yhteensä (oma, vuokra ja sopimuspelto) 1109 hehtaaria ja uutta alaa kartoitetaan.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireille tulo

Hankkeesta vastaavat tiedustelivat Pirkanmaan ELY-keskukselta YVA-menettelyn soveltamista. ELY-keskus otti saatujen lisätietojen (29.8.2017) perusteella asian vireille 1.9.2017. Hankkeesta vastaavat lähettivät hankkeesta kuvauksen 9.10.2017. Hankkeen suunnittelussa on käynnistetty rakennuspiirrosten ja tilakeskuksen suunnittelu syyskuussa 2017. Toiminnan muu suunnittelu on vireillä.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankkeesta vastaavia kuultiin suunniteltavan hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista ja heidän mahdollisuuksistaan tehokkaasti estää niitä.

Hankkeesta vastaavat ovat antaneet lisätietoja puhelimitse edellä mainittuun hankekuvaukseen (10. - 11.10.2017). Hankkeesta vastaavat ovat ilmoittaneet (18.10.2017), että navetan lannankäsittelyyn ja energiantuotantoon ei ainakaan tässä vaiheessa rakenneta biokaasulaitosta. Hankesuunnitelmaan tulee sen sijaan hakelämpölaite teholtaan noin 200 kW. Hakelaitoksessa ei ole savukaasujen puhdistuslaitteistoa. Hake varastoidaan sätiloissa.

Tiedot lannanlevityspelloista toimitettiin 27.10.2017 ja lannanlevityslohkojen vaikutuksista perinnebiotooppeihin ja hirvenkelloon (luonnonmonimuotoisuus, lajit), vesistöön ja pohjavesiin 1.11.2017 ja 10.11.2017.

Saarelan rantalaitumet. ELY-keskuksen lähettämistä liitetiedostosta ilmeni, että lannanlevitysalan peltolohkot (lohkonro 1430787988, 1430014012 ja 1430373518) rajoittuvat toiseen näistä (kaakkoispuolen) Saarelan laitumista. Laitumen ja lannanlevityslohkojen välissä on tavallinen piirioja, joka erottaa lohkot toisistaan. Emme näe, että lannanlevittämisestä peltolohkoille, jotka rajoittuvat laitumeen, aiheutuisi ravinnekuormitusta. Luoteiseen rantalaitumeen ei rajoitu lannanlevityslohkoja.

Ryödin laitumeen rajoittuu yksi lannanlevitysalassa mukana oleva peltolohko (lohkonro 1430684423). Tässäkin tapauksessa laitumen ja lannanlevityslohkon erottaa oja. Lannanlevityksestä ei aiheudu ravinnekuormitusta laitumelle, sillä kaikilla peltolohkoilla tulee ympäristöehtojen mukaisesti jättää suojakaista viljelyalueen ja ojan reunan välille.

Saukonperän niittyjen lähellä ei ole lannanlevitysalaa. Lähin lannanlevitysalan peltolohko on noin 200 metrin päässä.

Hirvenkellon kasvupaikka sijaitsee yleisen tien alapuolella, jossa sijaitsee vanha riihi. Kasvupaikka on pellon pintaa korkeammalla ja pellon reunassa on piirioja. Sinne ei pääse ravinteita pellolta.

Lannanlevityspeltoja ei sijaitse pohjavesialueilla eikä niiden muodostumisalueilla.

Lietelantaa levitetään peltoon sijoittamalla, jolloin multaava kiekko tekee viillon maahan, johon lietelanta itsessään sijoitetaan. Tällöin lannanlevitys tapahtuu erittäin siististi ja ravinteet jäävät kiekon tekemään viiltoon. Lannan hajalevitystä ei suoriteta.

Lannan vastaanottajat ovat sitoutuneet ympäristötukiehtoihin ja ovat noudattaneet voimassa olevan lainsäädännön vaatimuksia nykyisenkin peltoviljelyn mukaisesti. Lantaa levitetään vain ympäristötukisitoumuksen ja erityisympäristötukisitoumusten ehtojen mukaisesti.

Viranomaisten kuuleminen

Pirkanmaan liitto. Tilakeskuksen alueella on maakuntakaava 2040 Maaseutualue-merkintä. Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön.

Maaseutualueen suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

Lähimmät maakuntakaava 2040:n arvoalueet ovat Vähä-Röyhiön ja Saukkolammen ympärillä eli Vähä-Röyhiön ja Saukonperän arvokkaat kulttuurimaisemat (akm), sekä niiden kanssa lomittuvat ympäristöarvoja sisältävät maatalousalueet (MY).

Pirkanmaan maakuntamuseo, 15.11.2017. Maakuntamuseo on tutustunut aineistoon ja toteaa että kulttuurimaiseman ja -ympäristön arvoihin kohdistuvat vaikutukset eivät ole merkittäviä, vaikka hankkeella on vaikutuksia tienvarsimaisemaan paikallisesti.

Suunnittelualueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita arkeologisia kohteita. Alueen länsipuolella kulkeva tie on kuitenkin merkitty karttoihin 1700-luvulta lähtien (isojakokartta 1766). Vanhojen karttojen perusteella alueen maataloushistoria alkaa viimeistään 1800-luvun lopulla, jolloin alueella on ollut myöhemmin pelloksi raivattua niittyä. Näiden tietojen sekä laserkeilausaineiston perusteella on pidettävä mahdollisena, että alueelta löytyisi maatalouteen tai muihin elinkeinoihin liittyviä historiallisen ajan muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Niiden huomioon ottaminen hankkeessa edellyttää arkeologisen tarkastuksen suorittamista, josta on sovittava maakuntamuseon kanssa (tutkija Vadim Adel, etunimi.sukunimi@tampere.fi). Suunnittelualue on rakentamatonta metsämaastoa, jota ei ole tutkittu arkeologisissa inventoinneissa.

Pohjois-Savon ELY-keskus, Pirkanmaan alueen kalatalousviranomaisen. Kalankasvatustammella (Sairakkalan luonnonravintolammikko) ei ole havaittu olevan vaikutuksia Kyrösjärveen. Ennalta arvioiden suunnitellusta hankkeesta ei aiheudu haittaa kalanpoikasten kasvatukselle tai ylipäättään sillä ei ole vaikutusta lammikon käyttöön poikasten kasvatuksessa. Tämä edellyttää sitä, että asiat hoidetaan hyvän maanviljelystavan mukaisesti. Tietojen mukaan tilalta Tiellistenjärven kautta Kyrösjärveen laskevassa ojassa tai purossa ei ole taimenia. Se ei myöskään laske taimenpurojen tai -jokien läheisyyteen.

Ikaalisten kaupunki, (ympäristönsuojelu, 14.11.2017). Ei ole tarvetta kommentoida ympäristövaikutuksia tai maankäyttöä hankekuvauksen ja YVA-päätösluonnoksen kuvausosan tietojen perusteella.

Muu käytettävissä oleva aineisto todennäköisten haitallisten ympäristövaikutusten tunnistamiseen ja mahdollisten tehokkaiden estämistoimien kartoittamiseen

Ympäristöhallinnon paikkatietojärjestelmä
Pirkanmaan liiton Internetsivut, Maakuntakaava 2040 ja kaavaselostus.
Ikaalisten kaupungin Internetsivut, Kaavoitus

Valtioneuvoston ns. nitraattiasetus ja sen liite (1250/2014) maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta. Asetuksessa on esitetty määräyksiä mm. lantaloiden vähimmäiskoosta, siitä poikkeamisesta ja tällöin tehtävästä valvontailmoituksesta, lannan levittämisen kieltoajasta poikkeamisesta, lannan ja väkilannoitteiden levitysajoista ja typpimääristä, suojavyöhykkeistä, jaloittelualueista sekä lannan aumauksesta. Lisäksi asetuksessa on muita määräyksiä sekä suosituksia.

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) rakentamismääräys, jossa on mm. lantaloille on tarkat vaatimukset kaadoista ja betonilaaduista.

Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2010, Kotieläintuotannon ympäristönsuojeluohje.

HANKKEEN TODENNÄKÖISET MERKITTÄVÄT HAITALLISET YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA MAHDOLLISUUS VÄHENTÄÄ MERKITTÄVIÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSIA TEHOKKAASTI

Pirkanmaan ELY-keskus on tarkastellut käytettävissä olevien tietojen perusteella hankkeen todennäköisiä ympäristövaikutuksia ja niiden merkittävyyttä suhteessa YVA-lain soveltamisalan tarkoittamaan merkittävyyteen. Todennäköisiä YVA-lain 2 §:ssä määriteltyjä ympäristövaikutuksia, jotka liittyvät hankkeen ominaisuuksiin, sijaintiin ja ympäristövaikutusten luonteeseen, on tunnistettu ja alustavasti arvioitu erityisesti YVA-lain liite 2:n näkökulmista.

Hankkeesta vastaavat ovat esittäneet hankesuunnitelmassaan keinoja mahdollisuuksiinsa vähentää tehokkaasti ympäristövaikutuksia.

Vaikutuksen yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan, ja kulttuuriperintöön

Suunnitellun tilakeskuksen suuret pihattonavetat ovat alustavasti noin 10 - 15 m korkeita. Rehulle on laakasiilot. Alue on tällä hetkellä metsämaata. Tontin ulkorajoille voidaan jättää suojapuustoa ja alue aidataan.

Suunniteltavasta tilakeskuksesta noin 1 - 2 kilometrin etäisyydellä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisema-alueet (MY), Vähä-Röyhiön maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (akm-014) ja Vähäröyhiön kylä sekä Saukkolammen alue (akm-015). Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Ison-Röyhiön kylä (RKY 19) on noin 5 km etäisyydellä.

Hankkeen suunnitellulla tilakeskuksella ei ole todennäköisesti haitallisia merkittäviä kulttuurimaiseman ja -ympäristön arvoihin kohdistuvia vaikutuksia, vaikka hankkeella on vaikutuksia tienvarsimaisemaan paikallisesti.

Suunnittelualueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita arkeologisia kohteita. Alueen länsipuolella kulkeva tie on kuitenkin merkitty karttoihin 1700-luvulta lähtien (isojokartta 1766). Vanhojen karttojen perusteella alueen maataloushistoria alkaa viimeistään 1800-luvun lopulla, jolloin alueella on ollut myöhemmin pelloksi raivattua niittyä. Näiden tietojen sekä laserkeilausaineiston perusteella alueelta löytyy todennäköisesti maatalouden tai muihin elinkeinoihin liittyviä historiallisen ajan muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Suunnitellusta hankkeesta aiheutuvien merkittävien haitallisten ympäristövaikutusten tehokas estäminen edellyttää arkeologista tarkastusta. Suunnittelualue on rakentamatonta metsämaastoa, jota ei ole tutkittu arkeologisissa inventoinneissa.

Ympäristövaikutukset nykyisen ja hyväksytyjen kaavojen maankäytön kannalta

Hankkeen vaikutusalueella on voimassa keväällä 2017 hyväksytty Pirkanmaan maakunta-kaava 2040, jossa alue on pääasiassa maaseutualuetta.

Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema -merkinnällä osoitetaan maakuntakaava 2040 maisema-alueiden ulkopuoliset maakunnallisesti arvokkaat maaseudun kulttuurimaisemat. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakenta-

misessa ja käytössä tulee turvata ja edistää luonnon- ja kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Avointen maisematilojen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijaantiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Alueelle on laadittu vuonna 2006 Kyrösjärven rantaosayleiskaava 1. osa (Kolkko-Sikuri ja Leutola-Vähäröyhiö), jonka Ikaalisten kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 27.6.2006. Suunniteltu uusi tilakeskus ja sen vaikutusalue on luokiteltu pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Alueella on haja-asutusta.

Lannan levitykseen käytössä olevat pellot ja niiden vaikutusalueet sijaitsevat pääosin Ikaalisten itäosissa, Kyrösjärven pohjoispuolella.

Peninjoenlahdella on Vähäheikkilän rantakaava.

Ikaalisissa on vireillä rantaosayleiskaava Luhalahti, Iso-Röyhiö (rantaosayleiskaava 3. osa). Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman alustavan aikataulun mukaan kaavaehdotus valmistuisi jo syksyllä 2017 ja kaava on tavoite hyväksyä vuonna 2018. Länsireunastaan kaavan suunnittelualue rajoittuu Kyrösjärven 1. vaiheen rantaosayleiskaavaan mm. Peninjoenlahdella ja pohjoisessa rajana pääosiltaan on Luhalahdentie. Kaavan valmistelussa laaditut selvitykset keskittyvät uuden kaavan ranta-alueille, joille ollaan osoittamassa uutta asutusta.

Vireillä olevan kaava-alueen maisemassa suunniteltava uusi tilakeskus on lähimmillään noin 2 km etäisyydellä. Suunniteltavalla uudella tilakeskuksella ei ole todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia ranta-osayleiskaavan maisemaselvityksen päänäköymiin tai muutoin kaukomaisemaan. Tilakeskuksella ei ole todennäköisesti merkittäviä vesistövaikutuksia Peninjoenlahden tai Kyrösjärven nykyiseen hyvään laatuun.

Vaikutus ilmanlaatuun ja ilmastoon ja mahdollisuudet merkittävien haitallisten vaikutusten tehokkaaseen vähentämiseen

Ajoittaisia hajuhaittoja voi aiheutua lannan käsittelystä, varastoinnista ja levityksestä sekä säilörehun valmistuksesta.

Lannanlevityksen hajuhaittoja tilakeskuksen ympäristössä ja peltoalueiden ympäristössä hallitaan keskittämällä levitysjankohta tietyille ajanjaksolle sekä sekoitus ja pumppaus- ja lastaustekniikoilla.

Tilakeskukseen suunnitellun lietalantalan kattaminen perustuu luontaiseen kuorettumiseen. Hankkeesta vastaavilla ei ole käytössä etäsäiliöitä.

Hajuhaittojen hallintaan tilakeskuksen lähiympäristössä on mahdollista vaikuttaa tulevan navetan rakenteella. Pihatossa ilmanvaihtojärjestelmänä on luonnollinen ilmanvaihto verhoseinän kautta ja 10 - 15 m korkean rakennuksen katon tasolta. Lannanlevitysjankoh-tien ulkopuolella poistokorkeus vähentää hajua tilakeskuksen lähiympäristössä. Hajun leviämiseen ja laimenemiseen etäämmällä tilakeskuksesta vaikuttavat maaston muodot ja tilan ympärille jäävä suojausto.

Lisäksi huonosti säilynyt säilörehu voi aiheuttaa hajuhaittaa tilakeskuksen ympäristössä. Hankkeesta vastaavat voivat ilmoittamansa mukaan ehkäistä hajuhaittaa oikea-aikaisella ja säilönnälliseltä laadultaan hyvän säilörehun valmistuksella.

Hankkeesta vastaavilla ei ole tässä vaiheessa mahdollisuutta rakentaa tilakeskukseen bio-kaasulaitosta ja hyödyntää kaasua energiana. Lisäksi biokaasulaitos vähentäisi myös hajupäästöjä ja parantaisi lannan lannoiteominaisuuksia.

Hankkeesta vastaavalla ei ole suunnitelmia lannan separointiin. Biokaasulaitos on todennäköisempi ratkaisu tulevaisuudessa.

Vaikutukset melutilanteeseen ja ääniympäristöön sekä vaikutusten vähentäminen

Melua tilakeskuksessa ja sen ympäristössä aiheutuu maataloustoiminnan liikenteestä (rehun valmistus, eläin- ja rehu kuljetukset). Toiminnasta syntyy vuodenaikojen mukaan erilaista melua. Liikennemeluhuiput ovat suurimmat säilörehun teon aikaan (kesäkuussa, heinäkuun lopussa, elokuussa ja syyskuussa) ja tämän jälkeen lietteen levityksen ajankohdina. Lannan levitys jakautuu arviolta 20 % keväälle, 40 % kesälle ja 20 % syksyllä.

Hankkeesta vastaavilla on mahdollista hallita melua lähinnä keskittämällä koneiden käyttö päiväaikaan.

Väestö, ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Suunniteltava tilakeskus ja levityspellot sijaitsevat haja-asutusalueella. Alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Alueella on loma-asutusta.

Määräala sijaitsee tontin keskeltä mitattuna Saukkolampeen 1,25 km, Kyrösjärven Peninjoenlahteen 1,75 km, Tiellistenjärveen 1,6 km ja Röyhiönjärveen 870 m. Hankkeen vaikutusalueella sijaitsee kalan poikaskasvatukseen käytettävä Sairakkalampi.

Lähimmät naapurit pohjoisessa sijaitsevat 650 metrin ja koillisessa 765 metrin etäisyydellä Luhalahdentien toisella puolella, peltoalueiden vieressä. Loma-asutusta on tätä etäämmällä.

Röyhiön kylään on noin 2 km. Kartan mukaan Peninjoenlahden pohjukassa on uima- paikka. Kartoissa näkyvä koulu ei ole enää toiminnassa.

Pihattonavetan aiheuttama haju tai meluhaitat eivät todennäköisesti kohdistu laajaan väestöön tai herkkiin toimintoihin haja-asutusalueella.

Liikenne ja liikenneturvallisuus

Luhalahdentie (tärkeä seututie 276 Hämeenkyrö-Heittola) kulkee mm. Röyhiön, Iso-Röyhiön ja Luhalahden kylätaajamien kautta ja Uutelan tilan/määräalan lähellä. Kylien kohdalla ei ole kevyenliikenteen väyliä. Tilalle kuljetaan Luhalahdentieltä Leutolantien kautta. Suunnitellun hankkeen kuljetuksilla ei todennäköisesti ole merkittäviä haittoja yleisten teiden liikenteeseen tai liikenneturvallisuuteen.

Pohjavesi- ja vesistövaikutukset sekä merkittävien haittojen tehokas estäminen

Suunniteltava hanke sijaitsee Pirkanmaan pintavesien toimenpideohjelman mukaisella maatalouden vesiensuojelun tehostamisalueella, jolla tarvitaan tehokkaita toimenpiteitä Kyrösjärven vesien hyvän tilan säilyttämiseksi.

Tilakeskus

Laskennallinen lietesäiliötilavuus 600 lehmälle on 15 300 m³. Lisäksi hankesuunnitelmassa varataan säiliötilavuutta maitohuoneen pesuvesille ja säilörehun puristenesteelle. Lietesäiliörakenteet tehdään ohjeiden mukaisesti hyväksytyistä materiaaleista.

Kuivalantalaan rakennetaan katto ja kiinteä lastausalue.

Säiliörehuun käytettävän niitetyn kasvuston annetaan pääsääntöisesti esikuivua pellolla, mikä pienentää puristenesteen muodostumista rehun valmistuksessa. Suunniteltavista laakasiiloista puristeneste johdetaan lietelantalaan.

Sosiaalitalan jätevedet ohjataan rakennettavaan imeytyskenttään.

Tilalle ei ole suunnitteilla kiinteäpohjaista jaloittelutarhaa tai laidunta. Pihattonavetassa ei ole avoimia rakenteita vaan seinät suojaavat koko toimintatilaa. Kuivalantalassa on katos ja muutoin lantalan vesiä hallitaan rakenteellisesti.

Suunnitellulla pihattonavetalla ei ole todennäköisesti merkittävää haitallista vaikutusta läheisiin laskuosiin ja edelleen vedenlaatuun noin 1,6 -1,8 km etäisyydellä sijaitseviin Tiellistenjärveen ja Peninjoenlahden suulla Kyrösjärvessä.

Lannanlevityspellot

Peltoalaa lannanlevitykseen olisi käytettävissä riittävästi hankkeesta vastaavien mukaan. Ravinnekuormitusta maaperään vähennetään käyttämällä sijoitusta lannanlevityksessä. Pelloilla ei ole etäsäiliöitä.

Kyrösjärven vedenlaatu on luokiteltu hyväksi. Kyrösjärven ympäristö on kuitenkin maatalouden vesiensuojelun tehostamisaluetta. Suunnitellut lannanlevityspellot Kyrösjärven rantojen lähellä ovat jo nykyisin viljelyssä, osin keinolannoitettuja. Lannan vastaanottajat ovat nykyisin sitoutuneet ympäristötukiehtoihin. Samoin jatkossa lantaa levitetään vain ympäristötukisitoumuksen ja erityisympäristötukisitoumusten ehtojen mukaisesti.

Lannan peltolevitys ei todennäköisesti aiheuta merkittävää muutosta Kyrösjärven hyvään vedenlaatuun. Tilakeskus ei todennäköisesti aiheuttaisi uutta merkittävää lisäkuormitusta vesistöön. Suunnitellun tilakeskuksen ja sen levityspelltojen haitalliset ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset nykyisen muun vesistökuormituksen kanssa lähimpään vesistöön eivät todennäköisesti muodostu merkittäviksi.

Kyrösjärven ranta-alueet ja osin siihen laskevat lammet ja joet ovat tulvavaaravyöhykettä, joilla voi esiintyä erittäin harvinaisia tulvia, kuten laskennallisesti kerran 250 vuodessa. Vyöhykkeet on laadittu rakentamista varten. Harvoin esiintyviin tulviin ja lannanpeltolevityksen samanaikaisuuteen ja mahdollisiin haitallisiin vaikutuksiin liittyy epävarmuutta.

Pohjavedet

Pihattonavetalla tai tilan käytössä olevilla levityspelloilla ei ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia pohjavesiin. Lannanlevitys peltoja ei sijaitse pohjavesialueilla eikä niiden muodostumisalueilla.

Vaikutus kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen

Pihattonavetan lähiympäristössä ja sen vaikutuspiirissä ei ole tiedossa erityisiä luontoarvoja.

Pihattonavetta tai levityspellot eivät todennäköisesti aiheuta merkittävää haittaa kalastolle tai vesieliöstölle.

Suunnitellut lannanlevityspellot eivät todennäköisesti aiheuta merkittäviä haitallisia vaikutuksia perinnebiotoopeille (Saarelan rantalaitumet, Röydin laitumet, Saukoperän niityt). Lannanlevitys ei aiheuta kiintoaine- ja ravinnevalumia uhanalaisen hirvenkellon kasvupaikalle eikä koneilla ole kulkua kasvupaikan välittömässä läheisyydessä.

Muut vaikutukset luonnonvarojen käyttöön

Navetan lanta hyödynnetään lannoitteena alueen pelloilla. Lantamäärä vastaa laskennallisesti 6844 eläinyksikköä.

Vaikutukset ilmastoon

Hankkeesta vastaavilla ei ole ainakaan toiseksi mahdollista käsitellä lantaa biokaasulaitoksessa ja lisäksi hyödyntää saatavaa energiaa tilalla. Tilan energiatuotannossa polttoaineena on kuitenkin uusiutuva luonnonvara, hake.

Maaperä ja pilaantuneet maat sekä pilaantumisen tehokas estäminen

Suunnitellut tilakeskuksen polttoainesäiliöt varustetaan suoja-altailla. Haitalliset jätteet sijoitetaan kiinteille alustoille.

Ympäristöonnettomuudet ja niiden hallinta

Ennakolta arvioiden suurin riski liittyy lietesäiliöiden toimivuuteen ja tiiviyteen. Lietesäiliön rikkoutuessa lietettä on mahdollista imeyttää turpeeseen heti.

Polttoainesäiliön vuoto voi aiheuttaa suuren syttymis- ja räjähdysvaaran. Polttoainesäiliö on mahdollista sijoittaa siten, että sen ympäristö voidaan pitää tyhjänä mahdollisista syttymislähteistä. Onnettomuustilanteissa polttoaineen vuotolammikko on mahdollista padota ja syttymisvaaran rajoittamiseksi peittää sammutusvaahdolla sekä imeyttää turpeeseen.

Navetassa on alkusammutuskalusto ja aggregaatti. Toiminnalle laaditaan pelastussuunnitelma.

RATKAISU

Pirkanmaan ELY-keskus päättää, että Ikaalisten lypsykarjapihatto-hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 3 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Lain 3 §:n 2 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tulee soveltaa lisäksi yksittäistapauksessa hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Harkittaessa YVA-lain mukaan ympäristövaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa otetaan erityisesti huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä sen ympäristövaikutusten luonne. (Lain 3 §:n 3, lain liite 2, kohdat 1. - 3.). Hankkeen sijainnissa otetaan huomioon erityisesti vaikutusalueen luonnonympäristön sietokyky (2c-alakohta, YVAA 2 §).

Arviointimenettelyn soveltamisalaa koskevassa oikeudellisessa päätösharkinnassa voidaan ottaa huomioon hankkeesta vastaavan esittämät mahdollisuudet vähentää merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia tehokkaasti (YVAL 13 § 1 mom, YVA-lain liite 2, 3. kohta vaikutusten luonne, h-alakohta).

Suunniteltu nautaeläinten eläinsuoja-hanketyyppi ei sisälly YVA-lain (liite 1) hankeluettelon tarkoittamiin eläinsuojoihin. Suunniteltu hanke vastaa kuitenkin laskennallisesti 228 % YVA-lain hankeluettelon 1-kohdassa tarkoitettun eläinsuoja-hankkeen eläinyksikköjen määrästä. Navettojen ja hankeluettelossa mainittujen eläinsuojien ja eläinten kasvatuksen sekä lannankäsittelyn aiheuttamat ympäristövaikutukset ovat toisistaan poikkeavia. Eläinsuojien hankekokojen vertailu on siten suuntaa-antavaa.

Päätöksessä on otettu huomioon, että hankkeesta vastaavat ovat esittäneet hankkeen tilakeskuksen suunnittelun, tilakeskuksen ja lannanlevityspeltojen käytön aikana normaalitilanteissa ja poikkeustilanteissa hankkeesta vastaavien käytettävissä olevat mahdollisuudet vähentää tehokkaasti todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Hankkeen sijainti suunnitellussa paikassa ei muodosta merkittävää haittaa nykyiselle maankäytölle tai suhteessa hyväksytyihin kaavoihin. Hankkeen vaikutusalueella on lisäksi tulossa hyväksyttäväksi rantaosayleiskaava lähiaikoina, mutta ennakolta arvioiden suunniteltu hanke ei todennäköisesti aiheuta ympäristöhaittaa kaava-alueelle.

Hankkeen suunnitellulla tilakeskuksella ei ole todennäköisesti merkittäviä haitallisia kulttuurimaiseman ja -ympäristön arvoihin kohdistuvia vaikutuksia. Alueella voi olla todennäköisesti maatalouteen tai muihin elinkeinoihin liittyviä historiallisen ajan muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita, ja siten hankkeesta todennäköisesti aiheutuvien merkittävien haitallisten ympäristövaikutusten tehokas estäminen edellyttää arkeologista tarkastusta. Vaikutuksiin liittyy olennaista tiedollista epävarmuutta käytettävissä olevilla tiedoilla.

Hankkeen lähialueelle kohdistuu todennäköisesti suoria ja välillisiä ympäristövaikutuksia (kuten haju, melu, maisema, liikenneturvallisuus). Haitat eivät kohdistu laajaan väestöön. Suunniteltava hanke ei aiheuta todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia liikenteeseen tai liikenneturvallisuuteen. Suunniteltava hanke ei aiheuta todennäköisesti merkittäviä suoria tai välillisiä haitallisia ympäristövaikutuksia tai yhteisvaikutuksia väestöön, ihmisten terveyteen ja elinympäristön terveellisyyteen tai viihtyvyyteen.

Suunniteltavalla hankkeella ei ole todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia tai luonnonmonimuotoisuuteen, kalastoon ja vesielistöön tai luonnonvarojen käyttöön.

Suunnittelun suuren pihattonavetta-hankkeen vesistöön kohdistuvia todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia on mahdollista vähentää tehokkaasti. Hankkeesta vastaavien esittämät yksilöidyt, hankkeen tarkempaan suunnitteluun sisältyvät keinot (kuten lietteen hallittu käsittely ja lietesäiliöt tilakeskuksessa sekä lannanlevityksen sijoitusmenetelmä, suunniteltujen levityspeltojen etäisyys vesistöä, lannanlevitysajankohta) sekä tiedot varautumisesta poikkeustilanteisiin tilakeskuksessa huomioon ottaen hanke ei aiheuta todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Kyrösjärven tulvavaaravyöhykkeiden riskialueiden läheisyydessä oleviin levityspeltoihin liittyy epävarmuutta mahdollisista vesistövaikutuksista, mutta mallinnetut tulvat ovat erittäin harvoin toistuvia.

Yllä olevan perusteella suunnitellusta Ikaalisten lypsykarjapihatto -hankkeesta ei aiheudu ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka kokonaisuutena ovat rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa mainittujen hankkeiden merkittäviin ympäristövaikutuksiin, kun otetaan huomioon todennäköiset muodostuvat yhteisvaikutukset.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 2 - 4, 12, 13, 31, 34, 37 §
Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 1, 2 §

Selvilläolovelvollisuus YVAL 31 §

Vaikka hankkeeseen ei sovelleta edellä mainitun ratkaisun mukaan YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, hankkeesta vastaavien on oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Suunniteltava hanke sijaitsee Pirkanmaan pintavesien toimenpideohjelman mukaisella maatalouden vesiensuojelun tehostamisalueella, jolla tarvitaan tehokkaita toimenpiteitä Kyrösjärven vesien hyvän tilan säilyttämiseksi. Hankkeesta vastaavan on suositeltavaa selvittää jatkossa mahdollisuuksiaan toteuttaa biokaasulaitos.

Hankkeesta vastaavan on tarpeen olla yhteydessä Pirkanmaan maakuntamuseoon arkeologisen perinnön tarkastuksen suorittamisesta ennen hankkeen jatkosuunnittelua.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavat saavat hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 momentissa tarkoitettut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupa-asiasta päätetään.

Yksikön päällikkö

Mari Rajala

Ylitarkastaja

Leena Ivalo

PÄÄTÖS saantitodistusta vastaan hankkeesta vastaaville (2 kpl)

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) Ikaalisten kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja sähköisellä ilmoitustaululla <http://www.ikaalinen.fi/kaupunki/kuntainfo/ilmoitukset-ja-kuulutukset/>. Päätös on nähtävillä kaupungintalolla, Valtakatu 5, Ikaalinen. Päätös on sähköisesti nähtävillä ympäristöhallinnon Internet-sivuilla <http://www.ymparisto.fi/YVA-paatokset/Pirkanmaa>

LIITE Valitusosoitus

TIEDOKSI Sähköpostilla
Ikaalisten kaupunki, ympäristönsuojelu, kaavoitus, rakennusvalvonta
Pirkanmaan maakuntamuseo,
Pirkanmaan liitto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue
Pohjois-Savon ELY-keskus, kalatalousviranomaisen/Pirkanmaa
Pirkanmaan ELY-keskus. L-vastuualue, Y-vastuualue/lupavalvonta

LISÄTIEDOT Ylitarkastaja Leena Ivalo, p. 0295 036 000